



НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

РОЗ'ЯСНЕННЯ

**щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції»
стосовно заходів фінансового контролю в умовах воєнного стану (подання декларації,
повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття
валютного рахунка в установі банку-нерезидента, проведення перевірок)**

07.03.2022

№ 4

Відповідно до п. 15 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про запобігання корупції» Національне агентство з питань запобігання корупції надає роз'яснення, методичну та консультативну допомогу, зокрема, щодо застосування положень вищезазначеного Закону та прийнятих на його виконання нормативно-правових актів.

Ці Роз'яснення надані з урахуванням положень Закону України від 03.03.2022 № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

У цих Роз'ясненнях вживаються такі скорочення:

Закон – Закон України «Про запобігання корупції»;

Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX – Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни»;

Порядок № 449/21 – Порядок заповнення та подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затверджений наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 23.07.2021 № 449/21;

Порядок № 450/21 – Порядок інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування, затверджений наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 23.07.2021 № 450/21;

Порядок № 451/21 – Порядок інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента, затверджений наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 23.07.2021 № 451/21;

декларація щорічна (з будь-якою позначкою) – декларації осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – декларація), які подаються відповідно до ч. 1 та абз. 2 ч. 2 ст. 45 Закону;

декларація при звільненні – декларація, яка подається відповідно до абз. 1 ч. 2 ст. 45 Закону;

декларація кандидата на посаду – декларація, яка подається відповідно до ч. 3 ст. 45 Закону;

діяльність, яка передбачає обов'язок подання декларації, – діяльність, пов'язана з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або інша діяльність, зазначена у п.п. «а» та «в» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону, а також перебування на посадах, зазначених у п. 1, п.п. «а» та «в» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону;

ПМ – прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб на 01 січня звітного року (визначається законом про Державний бюджет України на відповідний рік);

ЦК України – Цивільний кодекс України.

1. У який строк подаються декларації у 2022 році?

Фізичні особи подають документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період обов'язку подати документи (Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX).

Початок перебігу строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок (ст. 253 ЦК України).

Строк, що визначений місяцями, спливає у відповідне число останнього місяця строку (ч. 3 ст. 254 ЦК України).

Декларація щорічна (з будь-якою позначкою) за 2021 рік подається у період з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану, до 00 годин 00 хвилин відповідного числа третього місяця від такого дня.

Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня 2021 року включно) та містить інформацію станом на 31 грудня звітного року.

Декларація при звільненні, якщо звільнення відбулось під час дії воєнного стану, подається у період з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану, до 00 годин 00 хвилин відповідного числа третього місяця від такого дня.

Така декларація подається за період, який не був охоплений деклараціями, раніше поданими суб'єктом декларування, та містить інформацію станом на останній день такого періоду, яким є останній день здійснення діяльності, яка передбачає обов'язок подання декларації, перебування на посаді, яка зумовлює здійснення такої діяльності.

Під раніше поданими деклараціями розуміються декларації, що були подані до Реєстру, крім декларації кандидата на посаду (абз. 2 п.п. 2 п. 2 розд. II Порядку № 449/21).

Декларація кандидата на посаду, якщо особу призначено на вакантну посаду державної служби або служби в органах місцевого самоврядування у період дії воєнного стану, подається у період з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану, до 00 годин 00 хвилин відповідного числа третього місяця від такого дня.

Така декларація подається для забезпечення проведення спеціальної перевірки відповідно до ст. 56 Закону.

Особливості подання декларацій військовослужбовцями визначені у ч. 5 ст. 45 Закону.

Приклад

Воєнний стан скасовано 08.03.2022. Щорічна декларація (з будь-якою позначкою) за 2021 рік має бути подана до 09.06.2022 включно.

2. У який строк подаються повідомлення про суттєві зміни у майновому стані (ПСЗ), якщо такий обов'язок виник під час дії воєнного стану?

ПСЗ, обов'язок подання якого виник під час дії воєнного стану, суб'єкт декларування подає у період з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану, до 00 годин 00 хвилин відповідного числа третього місяця від такого дня *(додатково див. приклад до п. 1 цих Роз'яснень)*.

При цьому за кожним фактом отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку суб'єктом декларування на суму, яка перевищує 50 ПМ, після припинення чи скасування воєнного стану, ПСЗ подається у строк, визначений у ст. 52 Закону.

ПСЗ подається шляхом та у порядку, визначеному у Законі та Порядку № 450/21.

3. У який строк подаються повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента (ПВВР), якщо такий обов'язок виник під час дії воєнного стану?

ПВВР, обов'язок подання якого виник під час дії воєнного стану, суб'єкт декларування подає у період з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану, до 00 годин 00 хвилин відповідного числа третього місяця від такого дня *(додатково див. приклад до п. 1 цих Роз'яснень)*.

При цьому ПВВР, обов'язок подання якого виник після припинення чи скасування воєнного стану, суб'єкт декларування подає у строк, визначений у ст. 52 Закону.

ПВВР подається шляхом та у порядку, визначеному у Законі та Порядку № 451/21.

4. У який строк подаються декларації, ПСЗ та ПВВР у разі, якщо упродовж визначених у Законі України від 03.03.2022 № 2115-IX трьох місяців суб'єкт декларування не має фізичної можливості їх подати?

Особи, які не мають фізичної можливості протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни подати документи у зв'язку з безпосередніми наслідками їх участі у бойових діях, звільняються від адміністративної та/або кримінальної відповідальності за неподання чи несвоєчасне їх подання та подають їх протягом одного місяця з дня закінчення наслідків, які унеможливили їх подання (Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX).

Тобто декларанти, які у зв'язку з безпосередніми наслідками їх участі у бойових діях не мають фізичної можливості подати декларацію, ПСЗ чи ПВВР протягом строку, зазначеного у пп. 1-3 цих Роз'яснень, подають їх у період з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем закінчення наслідків, які унеможливили їх подання, до 00 годин 00 хвилин відповідного числа наступного місяця.

5. Скільки ПСЗ необхідно подати, якщо такий обов'язок виник декілька разів під час дії воєнного стану?

За кожним фактом отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку суб'єктом декларування на суму, яка перевищує 50 ПМ, подається окреме ПСЗ.

Одне ПСЗ подається у разі, якщо здійснено разовий видаток на суму, який перевищує 50 ПМ, пов'язаний із набуттям права на майно. У такому повідомленні у відповідних розділах зазначаються відомості щодо придбаного майна та здійсненого видатку (абз. 2 п. 6 Порядку № 450/21).

6. Скільки ПВВР необхідно подати, якщо такий обов'язок виник декілька разів під час дії воєнного стану?

Якщо суб'єкт декларування/член його сім'ї під час дії воєнного стану відкрив декілька валютних рахунків в одній установі банку-нерезидента, суб'єкт декларування подає одне ПВВР із зазначенням номерів відповідних валютних рахунків і місцезнаходження установи банку-нерезидента.

Якщо валютні рахунки відкриті в цей період як суб'єктом декларування, так і членом його сім'ї, або якщо валютні рахунки відкриті в різних установах банку-нерезидента, подаються окремі ПВВР стосовно кожної особи чи кожної установи банку-нерезидента.

7. Чи необхідно декларувати відомості про майно у разі його знищення внаслідок бойових дій під час збройної агресії російської федерації проти України та подавати ПСЗ у зв'язку із його знищенням?

Однією з підстав припинення права власності на майно є його знищення (ст. 346 ЦК України).

У разі знищення об'єкта нерухомості відомості про такий об'єкт підлягають відображенню у розділі 3 «Об'єкти нерухомості» декларації до моменту виключення відомостей про такий об'єкт з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Знищені транспортні засоби знімаються з обліку у встановленому законодавством порядку (п. 45 Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.1998 № 1388).

До зняття з обліку знищеного транспортного засобу відомості про нього відображаються у розділі 6 «Цінне рухоме майно – транспортні засоби» декларації.

У разі знищення об'єкта незавершеного будівництва або цінного рухомого майна (крім транспортних засобів) відомості про таке майно не підлягають декларуванню.

При цьому слід враховувати, що у декларації щорічній (з будь-якою позначкою), декларації кандидата на посаду за 2021 рік зазначаються відомості про об'єкти декларування станом на 31 грудня 2021 року.

У разі припинення права власності на майно у результаті його руйнування (знищення) ПСЗ не подається.

8. Чи необхідно суб'єктам декларування у період дії воєнного часу надавати інформацію та документи на запити, надіслані їм уповноваженими особами в межах проведення повної перевірки декларації чи здійснення контролю щодо правильності та повноти заповнення декларації, що розпочалися до 24 лютого 2022 року?

Ні, у період дії воєнного стану або стану війни повні перевірки декларацій та заходи контролю щодо правильності та повноти заповнення декларації не проводяться (Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX).

У ці тяжкі часи уповноважені особи Національного агентства разом з декларантами боронять рубежі нашої Батьківщини, тому спочатку перемога, а потім – декларування та перевірки.

Слава Україні!

Голова
Національного агентства
з питань запобігання корупції



Олександр НОВІКОВ